

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

Hadtudományi Doktori Iskola

SZERZŐI ISMERTETŐ

Czene Gréta

**AZ EURÓPAI UNIÓ VÁLSÁGKEZELŐ
TEVÉKENYSÉGE A DÉL-KAUKÁZUSI TÉRSÉGBEN**

című doktori (PhD) értekezéshez

Témavezető:

Dr. Remek Éva PhD

egyetemi docens

.....

Budapest, 2012

Az Európai Unió ágazati politikái által megteremtette a feltételeket, amelyek a hosszú távú béke alapjainak megteremtéséhez szükségesek, hiszen meghatározó szerepet játszik a világ színpadán, támogatási és fejlesztési politikáin keresztül több segílyt nyújt a szegény országoknak, mint bármely más adományozó. Az EU tagállamai fizetik az ENSZ költségvetésének 40 százalékát, s az elmúlt fél évszázadban biztosították a nemzetközi békefenntartó csapatok, illetve a helyreállítási finanszírozások háromnegyedét. Egyúttal mind a fejlesztési támogatások, mind pedig a humanitárius segélyezés terén messze az Unió a legjelentősebb szereplő: az összes hozzájárulás több mint felét az európaiak adják.¹

Az EU minden jelentős dokumentumában megtalálható deklarált célja a nemzetek közötti viszályok megszüntetése és az országok egymással való megbékéltetése. Az Unió együtt dolgozik más országokkal és nemzetközi szervezetekkel, hogy a gazdasági növekedés és stabilitás előnyeit mindenkire eljuttassa az egyre inkább egymástól kölcsönösen függő világban. Az egyik jelentős kihívás, amivel az EU szembenéz, a béke és biztonság kiterjesztése az Európai Unió határain kívülre. Annak érdekében, hogy képes legyen megfelelni ezen kihívásoknak, különböző intézményeket és kezdeményezéseket hívott életre (Szomszédságpolitika, Partnerségi Együttműködések), amelyek alapját a Közös Biztonság- és Védelempolitika képezi. Azáltal, hogy az EU hozzájárul a világ több pontján a biztonság és stabilitás létrehozásához, a saját határain belüli életet is biztonságosabbá teszi.²

Az elmúlt több mint negyven év integrációs folyamata létrehozott egy jogi, gazdasági és jelentős részben politikai közösséget. A kérdés most az, hogy az így kialakított Európai Unió milyen módon és milyen eszközök felhasználásával válhat a nemzetközi partnerei által is világszerte megfelelően respektált világpolitikai szereplővé. Úgy vélem, az EU jövője elsősorban attól függ, hogy az Európai Unió a globális jelenlétét tudatosan vállalva kialakít-e egy erőteret maga körül, amellyel nagyobb hangsúlyt kap szava, avagy nem él a felkínált lehetőséggel, amelyet történelmi múltja és geopolitikai elhelyezkedése felkínál neki, és belső ellentétektől megszabdalva a befelé fordulást választja, és lemarad a világpolitikai versenyben.

¹Az európai biztonság- és védelempolitika néhány elméleti-gyakorlati vetülete, Az Európai Unió biztonság- és védelempolitikai dokumentumai, 2. kötet, (szerk. Póti-Tólas-Vincze) SVKK-Chartapress, 2005, <http://www.hajnalka-vincze.com/Publications/15/hu>, 2012. február 5.

²Globális szereplő, Az Európai Unió külkapcsolatai, Európai Bizottság, 2004. http://europa.eu.int/comm/publications/booklets/move/47/index_hu.htm 2012. március 29.

Mint az kutatásaim során világossá vált, a poszt-hidegháborús nemzetközi rendszerben – a különböző meghatározó aktorokhoz hasonlóan – az Európai Unió is felismerte, hogy saját biztonságának és stabilitásának fenntartása érdekében mind földrajzi, mind intézményi szempontból tágabban kell értelmeznie a biztonság fogalmát. A katonai kockázatok csökkenése és az új típusú fenyegetések megjelenése így új válaszokat igényel, továbbá sokkal aktívabb valamint komplexebb fellépést kíván meg az európai államoktól is. Mindennek megfelelően a konfliktus- és válságkezelés feladatrendszere a XXI. században kibővült és az egyik meghatározó biztonságpolitikai rendező elvvé vált a legfontosabb nemzetközi szervezetek tevékenységében, ahogy ez az EU életében is bekövetkezett.

A Petersbergi Feladatok a kilencvenes évek elején már ennek jegyében születtek meg, majd kerültek az Unió keretei közé a Nyugat-európai Unió beolvasztásával. Ezzel párhuzamosan az EU folytatta korábban meghatározó tevékenységét, azaz elsősorban nem katonai eszközökkel, hanem polgári valamint gazdasági támogatásokon keresztül próbált a közeli régiók fejlődéséhez illetve stabilitásához hozzájárulni. Ennek biztosítására a Szomszédsgápolitika és egyéb eszközök egyre hangsúlyosabb szerepet kaptak. Ugyanakkor a közös kül- és biztonságpolitika megteremtésével mélyebb együttműködésre nyílt lehetőség a tagállamok külpolitikájának összehangolása és közös biztonságpolitikai fellépés érdekében, amely új képességeket illetve ezeket támogató intézményi kereteket hozott létre. Az elmúlt két évtized válságjelenségei az Unió határainak közelében aktívabbá tette az EU tagállamait, amely egységesebb politikai, aktívabb gazdasági fellépést eredményezett, majd a megfelelő képességek megteremtésével már civil-katonai missziókat is magában foglalt. A konfliktus- és válságkezelés tehát lassan földrajzilag és időben is kiterjedt, hiszen Európától egyre távolabbi területekre merészkedett az Európai Unió (pl. EUFOR RD Congo) és a pusztán reagáló jelleg (konfliktus utáni stabilizációs feladatok) helyett megelőző és beavatkozó tevékenységet is magára vállalt. Mindennek politikai-stratégiai formába öntése már a XXI. századra maradt – az Európai Unió a Solana-paper³ keretében tisztázta biztonságpolitikai céljait és feladatait.

Az EU új szemléletét a Dél-Kaukázus térségében folytatott tevékenysége jól példázza, még annak ellenére is, hogy katonai szerepvállalásra eleddig nem került sor. Szinte valamennyi új ismérvet és eszközt felfedezhetünk ebben a vonatkozásban.

³ A Secure Europe in a Better World, Európai Biztonsági Stratégia, az EU biztonsági stratégiája, amely 2003-ban jelent meg. <http://consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/031208ESSIIHU.pdf> 2012. április 4.

Az Unió a különböző intézményeken keresztül gazdaságilag aktív, hiszen folyamatos támogatásban részesíti a Kaukázus államait, amellyel a gazdasági stabilitás és felzárkóztatás ügyét szolgálja. Programjain keresztül permanensen részt vesz a demokratikus intézményrendszer kialakításában – elsősorban szakértők és tanácsadók biztosításával. Politikai jelenléte pedig a dél-kaukázusi különleges képviselő személyén keresztül biztosított, aki állandó párbeszédet folytat és segít elő a térség államai között, egyfajta bizalomépítő feladatot ellátva, mediátori szereplőként. Mindezen tevékenységben mind az aktívabb szerepvállalás, mind a megelőző jelleg felfedezhető, amely jól példázza a megváltozott, poszt-bipoláris környezetre adott új típusú válaszokat az Európai Unió részéről.

Mindent összevetve megállapíthatjuk, az európai integráció a hidegháborút követően valóban egy új szakaszba lépett, nemzetközi szerepvállalása kiterjedtebbé vált, biztonságpolitikai feladatai pedig kibővültek. Az összetettebbé vált nemzetközi rendszer által megkövetelt új feladatok komplexitása tetten érhető az Unió politikájának újrafogalmazásában, de a feladatok megvalósítására hivatott intézmények és képességek megteremtésében is. A pusztán védelemre épülő, reaktív hidegháborús rendszert az EU-ban is felváltotta a biztonság és stabilitás kiterjesztésére és garantálására alkalmasabb, gyakran megelőző jellegű, konfliktus- és válságkezelés. Úgy tűnik tehát, az Európai Unió hajlandó és képes egyre rugalmasabban reagálni a regionális és globális kihívásokra, ezzel – minden nehézség ellenére és emellett is – meg kíván felelni a XXI. század biztonságpolitikai követelményeinek. Ez a megfelelés azonban nemcsak biztonságpolitikai szempontból fontos, hanem jövőjét tekintve is, hiszen „az Európai Unió fellépésének eredményessége nagyban meghatározza a Közösség belső életét, hitelességét, amely éppen az uniós polgárok európai integrációba vetett bizalmát segít visszaállítani.”⁴

A tudományos probléma megfogalmazása

1. Folyamatosan új típusú etnikai, vallási, nemzetiségi válságok keletkeznek, eddig ismeretlen veszélyek, konfliktushelyzetek látnak napvilágot, amelyek időbeni felismerése, eredményes kezelési lehetőségeinek, módszereinek, erőinek meghatározása is folyamatosan változó stratégia kialakítást, megújuló elemző, tervező, szervező munkát igényel, amely az EU –ban is elengedhetetlen követelmény.

⁴ Dr. Remek Éva: Az Európai Unió civil válságkezelési képessége, Európai Tükör, XII. évf. 6. szám, 2007. június, 97.o.

2. Az Európai Unióra is egyre nagyobb szerep hárul az új típusú etnikai, vallási, nemzetiségi válságok eredményes kezelésében, ezért az EU válságkezelési rendszerének és tevékenységének is folyamatos megújuláson kell átesnie.

3. A Dél-Kaukázusi régió olyan veszélygóc, amelynek megfelelő kezelése elengedhetetlen az EU biztonságának szempontjából, ezért szükségesek a kor kihívásainak megfelelő válságkezelési stratégiák kidolgozása.

A fentieket figyelembe véve a disszertáció célja, hogy bemutassa és elemezze az Európai Unió konfliktus- és válságkezelő tevékenységének kialakulását a kezdetektől napjainkig, annak intézményi rendszerét és felépítését, illetve e válságkezelő tevékenység alkalmazását a dél-kaukázusi régióban. A vizsgálat szempontjából a térség két tekintetben is fontos a Közösség számára:

Egyrészt, a Közösség részére azért rendelkezik kiemelt jelentőséggel, mert a régiót biztonságpolitikai szempontból olyan nagyfokú instabilitás, valamint a korábbról megörökölt és ma ismert, jelentős poszt-hidegháborús ún. „új típusú fenyegetések” jelenléte jellemzi, ami közvetlenül fenyegeti az Európai Unió határainak biztonságát, így tehát ennek kezelése alapvető feladat. Másrészt az Unió térségben folytatott válságkezelő tevékenysége lehetővé teszi, hogy egy konkrét példán keresztül vizsgálhassuk az általánosságban megfogalmazott elvek megvalósulását és az európai uniós intézmények gyakorlati működését.

A kutatás hipotézisei

A téma vizsgálatának megkezdésekor, az összefüggések áttekintése és a kutatási célok kitűzése érdekében a következő hipotéziseket fogalmaztam meg:

- Kutatómunkám során feltételeztem, hogy miután a jelen korban új típusú etnikai, vallási, nemzetiségi válságok, veszélyek kerültek előtérbe, a katonai erő alkalmazási lehetősége tovább szélesedett, ezen belül a civil és fegyveres jellegű válságok, valamint a katasztrófák következményeinek a felszámolásához megfelelő stratégia kialakítása szükséges, amely biztosítja az EU geopolitikai és geostratégiai szerepének változatlan megtartását.
- EU konfliktus- és válságkezelő rendszerének elemzése, vizsgálata, válságkezelő elmélete és gyakorlata viszonyrendszerének feltárásával lehetőség nyílik az EU válságkezelési rendszerének folyamatos harmonizálására a kor kihívásainak megfelelően.
- Feltételezem, hogy az Európai Unió (EU) szakpolitikai alkalmasak a térségben lévő demokratikus politikai és gazdasági átalakításhoz, ugyanakkor bizonyos esetekben nem elegendők a válságkezelői feladatok maradéktalan végrehajtásához.

Kutatási célok

1. A Dél-Kaukázusi régió etnikai, vallási, nemzetiségi válságainak tanulmányozása, a lehetséges veszély- és konfliktushelyzetek feltárása, következtetések levonása.
2. Az EU válságkezelő rendszere és a Dél-Kaukázusi helyzet gyakorlati kezelési eredményeinek összehasonlító vizsgálata, ezekből következtetések levonása.
3. Az EU válságkezelési rendszerének átalakítása, továbbfejlesztésének vizsgálata alapján javaslatot tenni a válságkezelést illető közös célok és fejlesztések lehetséges irányaira.
4. Bemutatni és átfogóan megvizsgálni az EU Dél-Kaukázusban folytatott politikáin és műveletein keresztül a Szervezet konfliktus és válságkezelő tevékenységét.
5. Bizonyítani, hogy ezen politikák által hosszabb távon is képes lehet a feszültségek mérséklésére egy komplex biztonsági kockázatokkal rendelkező területen.
6. Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikájának konfliktus és válságkezelő rendszere vizsgálatával, valamint egy újfajta, átfogó, elemző módszerrel - a helyzetértékelésekből levonható következtetésekből, tapasztalatokból határozom

meg a konfliktus és válságkezeléshez szükséges módszerek, jövőbeni irányok, célok és prioritások alapvetéseit.

Kutatási módszerek:

1. Tanulmányoztam a témához kapcsolódó hazai és külföldi szakirodalmat, az Európai Unió jogszabályait, a korábban elkészített tanulmányokat, publikációkat, elemzéseket.
2. Más tudományterületek eredményeit is megvizsgáltam a témában, között a politológia, a szociológia, a pedagógia és a nemzetközi jogi területek vonatkozásában.
3. A kutatási eredményeimet folyamatosan publikáltam, szakmai konferenciákon ismertettem, eredményeimet ütköztettem az adott terület szakértőinek véleményével.
4. A témám vizsgálatánál, és a javaslatok megfogalmazásánál nagy szerepet szántam az empiriának, hiszen csakis a széleskörű megismerés teszi lehetővé a gyakorlati megvalósítás eredményességét.

A kutatás időtartama

Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikájával, valamint a dél-kaukázusi térséggel kapcsolatos kutatásaim kezdete 2005-re datálódik. A kérdőíves felmérést 2010-11-ben végeztem el, és egy év időtartamban hajtottam végre. A mintavételt fél év eltolással, 2 alkalommal végeztem, így a kutatás eredményei nem egy pillanatnyi helyzetet, sokkal inkább egy folyamatot tükröznek. A vizsgálati időszakot 2012 áprilisában lezártam, így az azt követő időszak történései és változásai már a további kutatás alapjául szolgálhatnak, ám itt már nem jelennek meg.

Az értekezés felépítése

- *A bevezetésben*, ahogy a fentiekben már olvasható volt, megfogalmaztam a tudományos problémát, bizonyítottam annak aktualitását, ismertettem a kutatás célját és hipotéziseit, majd a kutatás folyamán alkalmazott módszereket.
- *Az első fejezetben* a konfliktus és válságkezelés alapjaival, annak elméleteivel foglalkozom, azokból levonható következtetéseket fogalmaztam meg, illetve bemutattam az EU konfliktus és válságkezelési tevékenységének fejlődését, illetve annak működését napjainkban.

- *A második fejezet* fő célja a régió komplex geopolitikai elemzése, konfliktusainak áttekintése, az EU arra adandó válaszainak lehetséges irányai és az ezekből leszűrhető tanulságok megfogalmazása.
- *A harmadik fejezet* az Európai Unió és a Dél-Kaukázusi régió kapcsolatrendszerét mutatja be, az EU fejlesztési irányainak és szakpolitikáinak áttekintésén, valamint a válságkezelési mechanizmusok bemutatásán és elemzésén keresztül.
- *A Befejezésben összegeztem* a témában folytatott kutatásom eredményeit, megfogalmaztam új tudományos eredményeket, valamint javaslatokat teszek az eredmények felhasználhatóságára és a további kutatási feladatokra.

A kutatómunkám eredményeinek összegzése

A kutatómunkám célja az volt, hogy a vonatkozó szakirodalom tudományos igényű feldolgozásával tanulmányozzam az EU közös kül- és biztonságpolitikájának válságkezelő tevékenységét általában és különös tekintettel a dél-kaukázusi térségben.

A kutatási cél elérése érdekében tézisként bizonyítottam, hogy a dél-kaukázusi régió döntő hatással van a nemzetközi rendszer biztonságának egészére, ezért az ottani veszélyek és konfliktusok kezelése kiemelt figyelmet és összefogást igényel.

Igazoltam, hogy a válságkezelési eljárások a jövőben sokkal összetettebb és kifinomultabb technikát igényelnek, ezért a nemzetközi közösségben szereplő államok összefogása, együttműködése és összehangolása elengedhetetlen.

Az első fejezet összegzett következtetéseként megállapítottam, hogy napjainkban az Európai Unió folyamatosan változó geopolitikai környezettel szembesül, illetve olyan új típusú fenyegetések és összetett válságok keletkeznek, amelyek igénylik Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikájának a megváltozott körülményekhez történő folyamatos fejlesztését és alakítását. Az Európai Unió célja, hogy gyorsabban és hatékonyabban reagáljon a megváltozott körülményekre, kihívásokra, de az eltérő álláspontok és a változások időbeni gyorsaságának köszönhetően a reagálása megkésett lehet. Bár az Európai Külügyi Szolgálat létrejötté a helyes irányt mutatja, a rendszer egészét még nem sikerült teljes egészében szinkronba hozni a deklarált célokkal és követelményekkel, ezért a válságmegelőzéssel és válságkezeléssel foglalkozó struktúrák közötti összhang további fokozása szükséges. A válságok összetett jellege pedig indokolja az Európai Unió civil és katonai válságkezelő képességeinek további erősítését.

A második fejezet összegzett következtetéseként megállapítottam, hogy a dél-kaukázusi térség erőviszonyait a Szovjetunió felbomlása óta több regionális és globális hatalom befolyásolja, több-kevesebb sikerrel. A terület olyan geopolitikai metszéspont, ahol a Közel-Kelet, Oroszország, Európa és Közép-Ázsia találkozik, és ahol az Európai Unió, az Amerikai Egyesült Államok és az orosz befolyási övezetek összeolvadnak mind a politikai, mind energetikai, mind diplomácia szempontból. Az Európai Unió is eséllyel vehet részt a világhatalmi versengésben, ha képes lesz felmutatni egy egységes geostratégiát a térségre vonatkozóan, illetve képes egységben fellépni, rendelkezve egy ütőképes és gyorsan bevethető haderővel. A partnerség, az együttműködés erősítése a dél-kaukázusi régióval azonban nem csak lehetőség, hanem szükséglet is egyben a régiót érő biztonságpolitikai veszélyek és kihívások ellenőrzése miatt. A dél-kaukázusi államok számára a geopolitikai stabilitás megőrzése azonban kihívás, amelyhez az EU már csak földrajzi közelsége okán is segítségül szolgálhat, amely által lehetősége nyílna olyan önálló gazdasági, politikai, katonai és kulturális erőközponttá válni, amelynek kisugárzása nem csak a szűken vett régióban érvényesülne, hanem globálisan is megmutatkozna.

A harmadik fejezet összegzett következtetéseként megállapítottam, hogy az EU csak akkor válhat globális nagyhatalommá, ha képes lesz egyszerre mind a közvetlen, mind kissé távolabbi szomszédainak biztonságpolitikai stabilizálására és gazdasági normalizálására. Az EU-nak ezért a Szomszédáspolitikai terén nagymértékben meg kell növelnie ambíció-szintjét, mert a belső szolidaritás hosszú távon csak úgy képzelhető el, ha az unió egységes egészként, politikai entitásként képes fellépni legalább a közvetlen szomszédai irányába. Ehhez jelentős anyagi erőforrásokat mozgósító, belső kohéziót megteremtő szomszédáspolitikára és egy közös európai biztonsági kultúra kidolgozása van szükség, hiszen ezek nélkül könnyen értelmét veszíthetik azok a közös külpolitikai erőfeszítések is, amelyeket az Unió mintegy két évtizede építget.

Összegezve: az Európai Unió válságkezelési tevékenységének fejlődésével és érdekeinek vizsgálatával a dél-kaukázusi térségben bemutattam a dél-kaukázusi régió konfliktusait, majd elemeztem az Európai Unió válságkezelési tevékenységének jelen állását. Igazoltam, hogy a megfelelő és eredményes válságkezelési eljárások tovább erősíthetik az Európai Unió presztizsének megítélését és a világban betöltött szerepét.

A következőket tekintem új tudományos eredménynek:

Az értekezés témájában elvégzett kutatómunkám, a tudományos igényű rendszerezés és elemzés, valamint az elmélet és a gyakorlat összevetése alapján a tudományos eredményeim az alábbiak:

1. Rendszereztem és feltártam a válságkezelés fogalmi kontextusait, amelynek tükrében új szempontok szerint összegeztem az Európai Unió válságkezelési rendszerét.
2. Ajánlásokat tettem az Európai Unió dél-kaukázusi térségben folytatandó válságkezelő tevékenysége elméleti és gyakorlati viszonyrendszerének harmonizálására.
3. Feltártam a Dél-kaukázusi régió geopolitikai és geostratégiai elemzésén keresztül az ezen régióból az Európai Unió felé irányuló legjelentősebb veszélyforrásokat.
4. Ajánlásokat és javaslatokat fogalmaztam meg az Európai Unió számára a Dél-Kaukázusra vonatkozó stratégiák kidolgozásához.
5. A dél-kaukázusi régióban fellelhető új típusú kihívások elemzésével bizonyítottam, hogy az Európai Unió válságkezelési rendszerének átalakítása indokolt volt, de annak folyamatos továbbfejlesztése az EU biztonságpolitikai stabilitásának megőrzése szempontjából a jövőben is elkerülhetetlen.

A kutatási eredmények lehetséges felhasználási területei

1. Az Európai Unió válságkezelő tevékenységének fejlődésének ismerete és megértése hozzájárulhat Magyarország jövőbeni külpolitikai törekvéseinek meghatározásához,
2. Hozzájárulhat a dél-kaukázusi országok külpolitikai szándékának megértéséhez és várható irányainak előrejelzéséhez,
3. A dél-kaukázusi országok harmadik félre történő hatásának, befolyásának előzetes megítéléséhez,
4. Az Európai Unióra és a dél-kaukázusi térségre vonatkozó biztonságpolitikai értékelésekben és háttérelmzésekben,
5. Az értekezés kiindulási pont és nyersanyag lehet egy dél-kaukázusi övezetben történő válságkezelési misszió kidolgozásához,
6. Anyaga felhasználható a katonai és civil felsőoktatásban, az egyetemi alap és mesterképzésben,
7. Kutatásaim eredményei közvetlenül vagy közvetett módon felhasználhatók a biztonság- és védelempolitikai oktatásban,
8. Oktatási segédanyag lehet a Magyar Honvédség tiszti állományára részére.

További kutatási területek lehetnek

Kutatásaimat nem fejeztem be, tudományos munkámat, a nemzetközi rendszert, illetve az EU-t érintő geopolitikai és geostratégiai kihívásainak további vizsgálatával, és az azokra adandó válaszok megtalálásával szeretném folytatni. Értekezésem az Európai Unió válságkezelési tevékenységére összpontosít a dél-kaukázusi térségben. Értekezésemben utaltam arra, hogy egy misszió a gyakorlatban történő megvalósítása, tehát az operatív, katonai rész bemutatása további kutatást kívánna, ezt tekintem a további kutatások legfontosabb területének.

Eredeti szándékom szerint bővebben értekeztem volna egy ideál-tipikus misszió felállításának gyakorlati kidolgozásáról, azonban különféle tanulmányok elemzése során nyilvánvalóvá vált számomra, hogy bár ez egy megkerülhetetlen témakör, de a jelenlegi disszertációm kereteit teljesen szétfeszítené. Úgy gondolom, hogy az egy önálló értekezést kívánna meg, nálam ebben a témában sokkal felkészültebb kutatók részvételével. Ennek a területnek a kutatását legalább olyan fontosnak tartanám, mint a mostanit. Az ideál-tipikus misszió gyakorlati elveinek és módszereinek a kutatása nem csak a nemzetközi konfliktusok rendezéséhez járulhat hozzá nagyobb hatékonysággal, de azt a magyar állam is a szolgálatába állíthatja a missziók személyzetének felkészítésénél.

CZENE GRÉTA

PUBLIKÁCIÓS LISTA

1. 2012 Gréta Czene György Szternák: Impact of the NATO's new strategic concept on the armed forces development, Szakmai Szemle (Katonai Biztonsági Hivatal) 1:(1) pp. 5-23. (2012)
2. 2011 Czene Gréta Szternák György: Geopolitika és geostratégia. pp. 1-57. Jegyzet a Hadtudományi Doktori Iskola hallgatóinak a Hadtudomány általános elmélete tantárgyban (2011) E-publikáció/Tudományos
3. 2010 Tudomány és biztonság disszeminációja az MHTT tevékenységének tükrében, http://193.224.76.4/download/tud_cikkek/Czene_cikk.pdf,
4. 2010 Czene Gréta – Demeter Attila: Thoughts concerning the complex security and the creation of the university of public services, Hadtudományi Szemle, ZMNE Kossuth Lajos Hadtudományi Kar Tudományos On-line Kiadványa, megjelenés alatt
5. 2010 Gréta Czene: To the Margin of a Book or Barack Obama: The Audacity of Hope, Thoughts on Reclaiming the American Dream, Central Political Science Review, Vol. 11. No. 41.
6. 2009 Czene Gréta: Az Európai Unió szerepe és eszközrendszere a dél-kaukázusi térség stabilizációjában, Tavaszi Szél konferencia kötet, 2009. Doktoranduszok Országos Szövetsége
7. 2009 Czene Gréta-Szternák György: Az Európai Unió eszközrendszere az Afrikai kontinens válságkezelésére, Katonai Biztonsági Hivatal, Szakmai Szemle, 4. szám, 5-23.o.
8. 2009 Czene Gréta-Szternák György: Hatvan éve történt. Katonai Biztonsági Hivatal Szakmai Szemle , 3: Pp. 5-18. (2009)
9. Czene Gréta-Szternák György:_Hatvan éves a NATO, Szakmai Szemle (Katonai Biztonsági Hivatal) 2: pp. 5-13. (2009)
10. 2009 Czene Gréta-Szternák György: Kína, az Európai Unió és a világ, Katonai Biztonsági Hivatal Szakmai Szemle, 2: pp. 54-73. (2009)
11. 2009 Czene Gréta: Azerbaijan and its geopolitical status in the beginning of 21st century, Hadtudományi Szemle, 2. évfolyam 2. szám
12. 2008 Czene Gréta: A grúziai háború és az új nemzetközi rendszer, www.biztonsagpolitika.hu
13. 2008 Czene Gréta: A koszovói precedens és az 5 napos háború hatása Abházia helyzetére, Társadalom és Honvédelem, 2009. XIII. évf. 1. sz. 147-163.

14. 2007 Czene Gréta: Armed Madhouse and Other Tales of Class Combat in a Dying Regime, Central European Political Science Review, Spring 2007, Number 27.
15. 2007 Czene Gréta: Új típusú fenyegetések a dél-kaukázusi térségben, Új Honvédségi Szemle, 2007. november
16. 2006 Czene Gréta: Needs and Lacks: The Energy Policy of the European Union, Central European Political Science Review, 2006. Number 25.
17. 2006 Czene Gréta: Politikai őrsváltás a dél-kaukázusi térségben, Társadalom és Honvédelem, 2006. 1. szám
18. 2005 Czene Gréta: Az Európai Unió szerepe és perspektívái a Kaukázus-Közép-Ázsia térségben, Társadalom és Honvédelem, 2005. 2-3. szám

Önéletrajz

Személyi adatok

Vezetéknév / Utónév(ek) **Czene Gréta**
 Cím(ek) Budapest 1078, István út 53.
 Telefonszám(ok) Vezetékes: +36-1 432 9000/29-543 Mobil: +36 20 3636 101
 +36-1 432 9084
 E-mail(ek) czene.greta@zmne.hu
 Állampolgárság Magyar
 Születési dátum 1980. szeptember 7.

Szakmai tapasztalat

Foglalkozás / beosztás **Stratégiai és Intézményfejlesztési Rektorhelyettesi Iroda, külügyi szakértő**
 A munkáltató neve és címe NKE, 1101 Hungária krt. 9-11
 Időtartam 2008-
 Foglalkozás / beosztás **Megbízott oktató**
 A munkáltató neve és címe Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Politológia Szak 3515 Miskolc-Egyetemváros
 Időtartam 2007-2008

Tanulmányok

Időtartam 2006-2009
 Megszerzett képesítések, diplomák **PhD Abszolutórium**
 Intézmény Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Doktori Iskola
 Időtartam 2005-2008
 Megszerzett képesítések, diplomák **Külügyi szakértő**
 Intézmény Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest Institute for Graduate International and Diplomatic Studies (BIGIS), 1093, Budapest Közraktár u. 4-6.
 Megszerzett képesítések, diplomák **Politológus**
 Intézmény Politológia Szak, Bölcsészettudományi Kar, Miskolci Egyetem, 3515 Miskolc-Egyetemváros
 Időtartam 2000-2005

Egyéni készségek és kompetenciák

Anyanyelv	magyar
Egyéb nyelv(ek)	angol középfok spanyol alapfok

Kiegészítő információk

alapító tag, POLIR Kulturális Egyesület, 2001
tag, Magyar Politikatudományi Társaság 2005-
tag, MHTT Kiss Károly Hadtudományi és Biztonságpolitikai Szakosztály 2006-
doktorandusz képviselő, Doktori Iskola Tanács, Hadtudományi Doktori Iskola, ZMNE, Budapest 2006-2009
Elnökségi tag, Doktoranduszok Országos Szövetsége 2009-
Elnök, PI-NET 2011-

Tudományos eredmények

2005 Tudományos Diákköri (TDK) verseny, 2. helyezett, Politológia Szak, Bölcsészettudományi Kar, Miskolci Egyetem

2005 Tudományos Diákköri (TDK) verseny, 3. helyezett, Neveléstudományi Intézet, Miskolci Egyetem TDK verseny

Szakmai tapasztalat

2004 szakmai gyakorlat, Versenyképességi Osztály, Magyarország Állandó EU Képvisellete, Brüsszel, Belgium

2003 szakmai gyakorlat, 7. Területi Főosztály, Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma

Előadás, konferencia

2010 MHTT 20 éves konferencia, Átalakuló világrend, avagy a biztonságpolitika területeinek változásai

2009 Tavaszi Szél Konferencia: Az EU szerepe és eszközrendszere a dél-kaukázusi térség stabilizációjában, Szeged

2009 Geopolitikai, geostratégiai helyzetelemzés. Az Oroszországi Föderáció helyzete, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Doktori Iskola

2008 Oroszország geopolitikája a kezdetektől napjainkig, Kiss Károly Hadtudományi és Biztonságpolitikai Szakosztály, 2008. szeptember

Oktatási tapasztalat

2009- Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Hadtudományi Doktori Iskola, Oroszország geopolitikája c. előadás

2007-2008 Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi kar, Politológia Szak – Az Európai Unió közpolitikai című előadás

2006-2007 Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi kar, Politológia Szak, Biztonságpolitika szakirány – Geopolitika című előadás; Konfliktus és válságkezelés című szeminárium

Ösztöndíj

2007 Leonardo da Vinci Scholarship, Universidad de Valencia, Valencia, Spanyolország